

WEL - COME

Department of Sociology

Prof. Akhilesh Shinde

M.A.M.Phil.SET,NET(JRF)

B. Origin and Development of Sociology -

समाजशास्त्राचा उदय आणि विकास -

प्रस्तावना :

- समाजशास्त्र – आधुनिक शास्त्र
- सामाजिक विचारांचा इतिहास – प्राचीन
- सामाजिक विचारांची पार्श्वभूमी – समाजशास्त्र उदय

१. प्राचीन व मध्ययुगीन काळातील सामाजिक विचारांचा इतिहास :

- समाजाविषयी मानवाचे विचार – प्राचीन
- महाकवी, विचारवंत, धर्मसंस्थापक,
- राजा हमुराब्बी – कायदेसंहिता
- प्लेटो – Republic
- ऑरीस स्टोटल – नीतिशास्त्र व राज्यशास्त्र
- सिसैरो – On Justice

- भारतीय समाज – वेद, उपनिषदे, सूत्रे, कुराणे, रामायण, महाभारत, जैन व बौद्ध साहित्ये
- कौटिल्य – अर्थशास्त्र
- शुक्राचार्य – नितीसार
- संत, महात्मे – समाजाविषयी विचार
- वरील सर्व विचार – मुक्त चिंतन
- सामाजिक विचार
- समाजशास्त्रीय विचार

२. १९ व्या शतकाचा पूर्वार्ध व समाजशास्त्राचा उदय :

□ १९ व्या शतकात उदय - १७ व १८ वे शतकात निर्माण झालेली पार्श्वभूमी जबाबदार

A : बौद्धिक क्षेत्रातील विकास :

- १७ व १८ व्या शतकात बौद्धिक क्षेत्रात लक्षणीय विकास :
- परंपरावादी विचार, धर्मवादी विचार -
- सामाजिक घटना - शास्त्रीय अभ्यास

B. राजकीय,आर्थिक व सामाजिक क्षेत्रातील घडामोडी :

- ✓ युरोप – सामाजिक जीवनाची परिवर्तनाच्या दिशेने वाटचाल -
- ✓ फ्रेंच राज्यक्रांती -
- ✓ औद्योगिक क्रांती -
- ✓ भांडवलशाही अर्थव्यवस्थेचा उदय -
- ✓ नागरीकरण -
- ✓ सामाजिक जीवनावरील धर्माचा प्रभाव कमी -
- ✓ सामाजिक समस्यांची निर्मिती -
- ✓ शास्त्रीय अभ्यास करण्याची गरज -

C . आँगस्त काँम्त :

- ❖ १८३९ Positive Philosophy
- ❖ Sociology
- ❖ मानवी समाजाचा विकास
- ❖ सामाजिक घटना अभ्यास – शास्त्रीय पद्धत
- ❖ मानवी बुद्धिमत्तेचा विकास : तीन अवस्था
 १. धर्मशास्त्रीय अवस्था :
 २. अध्यात्मिक अवस्था :
 ३. प्रत्यक्षवादी अवस्था :
- ❖ समाजशात्र अभ्यासविषयाची क्षेत्रे :
 १. सामाजिक स्थितीशास्त्र -
 २. सामाजिक गतीशास्त्र -